

Projekt

UCHWAŁA Nr ...../2022

RADY GMINY STARE BABICE

z dnia 29 grudnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559, 583, 1005, 1079 i 1561) w związku z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 447 i 1700) Rada Gminy Stare Babice uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjąć do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza Wójtowi Gminy Stare Babice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z mocą od dnia 1 stycznia 2023 r.

UZASADNIENIE

do uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 1111 z późn. zm.) wprowadziła znaczące zmiany w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną. Zostały wyraźnie podzielone kompetencje w zakresie wsparcia rodziny, które przypisane zostały gminie oraz zapewnienia pieczy zastępczej dzieciom pozbawionym opieki rodziców na poziomie powiatu.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Obowiązujący Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2020 – 2022. Istnieje zatem konieczność przyjęcia do realizacji przedmiotowego Programu na lata 2023-2025.

Środki na realizację zadania zabezpieczone są w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2023 – 2025

GMINA STARE BABICE

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP I PODSTAWA PRAWNA	2
II.	SYTUACJA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA GMINY	4
III.	DZIAŁANIA POMOCOWE W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY	4
IV.	REALIZACJA USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ	9
V.	PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	11
VI.	CEL GŁÓWNY. CELE SZCZEGÓŁOWE. ZAŁOŻENIA PROGRAMU. ANALIZA SWOT	13
VII.	DZIAŁANIA I HARMONOGRAM PRAC	16
VIII.	REALIZATORZY PROGRAMU	22
IX.	FINANSOWANIE	23
X.	EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU	23

I. WSTĘP I PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program powstał w oparciu o założenia wynikające z Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stare Babice na lata 2021-2030, w oparciu o aktualne dane społeczno-demograficzne oraz lokalne potrzeby społeczne w zakresie opieki nad rodziną i dzieckiem.

Działania przewidziane w założeniach programu umożliwią realizowanie na szczeblu gminnym, w środowisku lokalnym polityki prorodzinnej poprzez stwarzanie odpowiednich warunków prawnych, ekonomicznych i społecznych wzmacniających rodzinę, zapewniających jej trwałość, rozwój oraz właściwe zaspokajanie przez nią podstawowych potrzeb.

Program realizowany będzie na terenie Gminy Stare Babice w latach 2023-2025.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2025 jest rozwijanie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Planowane w programie działania, w zależności od celów, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji danej rodziny, będą miały charakter: profilaktyczny, interwencyjny i reintegracyjny.

Sprawowanie władzy rodzicielskiej polega głównie na opiece i wychowaniu dziecka oraz dbałości o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji oraz rozwijanie pasji i talentów. W sytuacji, gdy przez patologię w środowisku rodzinnym, nieudolność wychowawczą rodziców bądź pozostawanie w sytuacji kryzysowej, dobro to jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Wspieranie rodzin będących w potrzebie wymaga wieloaspektowego podejścia, a przede wszystkim systemowego zaangażowania się wszystkich podmiotów zajmujących się bezpośrednio czy też pośrednio tą pomocą.

Nieodzowna jest interdyscyplinarność pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów. Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie wsparcia rodziny oraz dziecka.

Dla większej skuteczności podejmowanych działań niezbędna jest ich kompleksowość. Tworzenie sieci instytucji współdziałających ze sobą, koordynowanych przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i pracę GOPS daje szansę na zwiększenie efektów i trwałość pozytywnych skutków.

Efektywność zapewni długofalowy system edukacji skierowany zarówno do grup zawodowych udzielających wsparcia, podejmujących interwencje jak również edukacja społeczna, mająca na celu przede wszystkim odkłamanie negatywnych mitów i stereotypów, a także zmianę obyczajów i postaw sprzyjających powstawaniu negatywnych zjawisk w rodzinie.

Znaczenie rodziny dla społeczeństwa pociąga za sobą odpowiedzialność państwa za jej wspieranie i umacnianie. Celem polityki społecznej w odniesieniu do rodziny jest oddziaływanie na jej otoczenie oraz instytucje z nią powiązane. Polityka społeczna państwa szczególnie ważną rolę odgrywa w środowisku lokalnym w organizowaniu pomocy rodzinie.

Rodzina, jako całość powinna być adresatem działań pomocowych, a jej wzmacnianie powinno być traktowane, jako zasadnicza dyrektywa przy planowaniu i realizowaniu wsparcia.

Podstawa prawna Programu:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.;
- 2) ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego;
- 3) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- 4) ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych;
- 5) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 6) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 7) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 8) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 9) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 10) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 11) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 12) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- 13) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- 14) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- 15) ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny;
- 16) ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- 17) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- 18) ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- 19) ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych;
- 20) ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 21) ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- 22) ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa;
- 23) ustawy szczególne obejmujące dodatki dla gospodarstw domowych.

Zadania własne gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;

- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Mając na względzie powyższe uregulowania, założenia do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zasadę dobra dziecka i dobra rodziny opracowano Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025.

II. SYTUACJA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA GMINY

Dane demograficzne

Gmina Stare Babice położona jest na terenie województwa mazowieckiego, w powiecie warszawskim zachodnim. W skład Gminy Stare Babice wchodzi następujące miejscowości: Babice Nowe, Blizne Jasińskiego, Blizne Łaszczyńskiego, Borzęcin Duży, Borzęcin Mały, Buda, Janów, Koczargi Stare, Koczargi Nowe, Klaudyn, Kwirynów, Latchorzew, Lipków, Lubiczów, Mariew, Stanisławów, Topolin, Wierzbin, Wojcieszyn, Zalesie, Zielonki Wieś, Zielonki Parcela oraz Stare Babice, które pełnią rolę centrum administracyjnego gminy.

Zameldowanych na pobyt stały w Gminie Stare Babice na dzień 30.11.2022 r. było 19 011 mieszkańców (dane z Referatu Ewidencji Ludności Urzędu Gminy w Starych Babicach), co obrazuje poniższa tabela:

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-2	259	274	533
3	113	100	213
4-5	242	234	476
6	148	124	272
7	129	129	258
8-12	682	675	1357
13-15	443	379	822
16-17	250	223	473
18	100	112	212
19-65	5569	0	5569
19-60	0	5322	5322
> 65	1239	0	1239
> 60	0	2265	2265
ogółem	9174	9837	19011

Korzystając z danych zawartych w Strategii Rozwoju Gminy do roku 2025 można wnioskować o stałym i stabilnym tempie dodatniego salda migracji. Ma to związek z tym, iż do gminy przybywają ludzie młodzi, którzy znajdują pracę w Warszawie bądź jej okolicach.

III. DZIAŁANIA POMOCOWE W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

Na terenie gminy działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) z siedzibą w Starych Babicach ul. Rynek 21. GOPS jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej Gminy Stare Babice, powołaną i działającą na zasadach określonych dla jednostek budżetowych oraz na podstawie:

- 1) uchwały Rady Gminy w Starych Babicach Nr VIII/55/91 z dnia 26 kwietnia 1991 r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starych Babicach;
- 2) przepisów dotyczących pomocy społecznej oraz sektora finansów publicznych.

Gminny Ośrodek Pomocy społecznej realizuje zadania własne i zadania zlecone w zakresie ustalonym ustawami i aktami wykonawczymi do ustaw.

Misją Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starych Babicach jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym mieszkańców gminy poprzez wspieranie ich w dążeniu do zaspokajania niezbędnych potrzeb umożliwiających życie w godnych warunkach oraz podejmowanie działań zmierzających do ich usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem.

Świadczeniami, realizowanymi przez Ośrodek w 2021 r. były:

I. świadczenia pieniężne:

1. finansowane z budżetu państwa:

- 1) zasiłek stały;
- 2) zasiłek okresowy;
- 3) zasiłek rodzinny z dodatkami;
- 4) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka;
- 5) świadczenia rodzicielskie;
- 6) świadczenie wychowawcze;
- 7) jednorazowe świadczenie wynikające z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- 8) świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
- 9) świadczenia opiekuńcze:
  - a) świadczenie pielęgnacyjne;
  - b) zasiłek pielęgnacyjny;
  - c) specjalny zasiłek opiekuńczy;
  - d) zasiłek dla opiekuna;

2. finansowane z budżetu gminy:

- 1) zasiłek celowy;
- 2) specjalny zasiłek celowy;
- 3) zasiłek okresowy;
- 4) zasiłek celowy przyznany osobie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego;

II. świadczenia niepieniężne:

- 1) praca socjalna;
- 2) składki na ubezpieczenie zdrowotne;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne;
- 4) pomoc rzeczowa;
- 5) sprawienie pogrzebu;
- 6) poradnictwo specjalistyczne;
- 7) interwencja kryzysowa;
- 8) schronienie;
- 9) usługi opiekuńcze;
- 10) specjalistyczne usługi opiekuńcze;
- 11) posiłek;
- 12) niezbędne ubranie;
- 13) pobyt i usługi w domu pomocy społecznej;
- 14) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

**Zestawienie wydatków na świadczenia i ilość osób korzystających z pomocy finansowej
Działu Pomocy Środowiskowej za 2021 rok**

PONIESIONE WYDATKI NA ŚWIADCZENIA	2021	
	Kwota	Liczba rodzin
ŚWIADCZENIA ogółem:	805 899,98 zł	
ze środków Gminy	557 378,57 zł	
środki z Maz. Urzędu Wojewódzkiego	208 561,41 zł	
środki z Funduszu Solidarnościowego	39 960,00 zł	
zasiłki celowe - środki Gminy	87 256,08 zł	103
w tym zdarzenia losowe	13 000,00 zł	2
opłaty za pobyt w schroniskach - środki Gminy	26 765,26 zł	4
opłaty za pobyt w DPS - środki Gminy	279 316,86 zł	10
zasiłki okresowe	10 774,20 zł	
- środki Gminy	35,20 zł	9
- środki Wojewody	10 739,00 zł	
zasiłki stałe	149 471,74 zł	
- środki Gminy	912,74 zł	25
- środki Wojewody	148 559,00 zł	
składki na ubezpieczenie zdrowotne za niektóre osoby pobierające zasiłki stałe	9 743,80 zł	
- środki Gminy	81,80 zł	18
- środki Wojewody	9 662,00 zł	
wydatki pozostałe (r. 85295) ze środków Gminy	250,31 zł	
wydatki Seniorów ze środków Gminy w tym:	29 730,92 zł	
- Klub Seniora, zajęcia dla Seniorów, porady prawne	29 730,92 zł	35-40
- dwie uroczystości gminne dla Seniorów Gminy	- zł	COVID-19
prace społecznie-użyteczne - środki Gminy	5 306,40 zł	3
program „Posiłek w szkole i w domu” (posiłek i świadczenia pieniężne) – ogółem, w tym:	58 532,90 zł	
- środki Gminy	22 531,49 zł	147
- środki Wojewody	36 001,41 zł	
usługi opiekuńcze razem:	53 458,96 zł	18
usługi opiekuńcze - środki Gminy	9 898,96 zł	2
opieka wytchnieniowa - środki Gminy	- zł	
opieka wytchnieniowa - śr. z Funduszu Solidarnościowego	39 960,00 zł	17
specjalistyczne usługi opiekuńcze - środki zlecone z MUW	3 600,00 zł	1
współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych – środki Gminy	53 227,86 zł	12
współfinansowanie gminy pobytu dzieci w placówkach opiekuńczych – środki Gminy	42 064,69 zł	3

**Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych realizujący zadania zlecone
finansowane z budżetu państwa (MUW) za 2021 rok**

**Świadczenia wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych,
ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy
o zasiłku dla opiekuna, ustawy o pomocy państwa
w wychowywaniu dzieci, ustawy o wsparciu kobiet w ciąży
i rodzin „Za życiem”, rządowego programu „Dobry start”**

Ogółem:	Kwota w złotych	Liczba świadczeń
	31 716 321 zł	172 071
zasiłki rodzinne z dodatkami oraz świadczenia opiekuńcze	3 088 450 zł	9 436
koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego świadczenia rodzinne	27 565 zł	24
świadczenia wynikające z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	- zł	0
świadc. z fund. alimentacyjnego	196 910 zł	457
świadczenia rodzicielskie	190 749 zł	208
koordynacja 500+	52 234 zł	118
świadczenia wychowawcze	27 704 852 zł	55 649
składki emerytalno-rentowe dla osób uprawnionych do zasiłku opiekuńczego, zasiłku dla opiekuna oraz świadczenia pielęgnacyjnego	409 902 zł	788
świadczenia wynikające z rządowego programu „Dobry start”	600 zł	2
składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadc. rodzinne	45 059 zł	278

W 2021 r. według danych z Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych:

- 1) ze świadczeń rodzinnych skorzystało **478** rodzin;
- 2) z funduszu alimentacyjnego – **28** rodzin;
- 3) ze świadczenia rodzicielskiego – **31** rodzin;
- 4) ze świadczenia wychowawczego korzystało – **2859** rodzin
- 5) ze świadczenia wynikającego z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” skorzystała **1** rodzina (2 dzieci);
- 6) liczba wydanych zaświadczeń z o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego – **6** zaświadczeń.

Z analizy danych wykazanych w ocenie zasobów pomocy społecznej za 2021 rok wynika, że dominującymi problemami rodzin, którym przyznano pomoc, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej były głównie: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie. Powody udzielania pomocy rodzinom w 2021 roku obrazuje poniższa tabela.

Powody udzielania pomocy i wsparcia rodzinom w 2021 roku	Liczba rodzin ogółem
Ubóstwo	68
Długotrwała lub ciężka choroba	45
Niepełnosprawność	36
Bezrobocie	32
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	31
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem, w tym rodziny niepełne	18
Alkoholizm	11
Bezdomność	10
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem, w tym rodziny wielodzietne	10
Potrzeba ochrony macierzyństwa	7
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym potrzeba ochrony wielodzietności	6
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3
Zdarzenia losowe	2
Narkomania	1
Przemoc w rodzinie	1
Sieroctwo	1

Powyższe wymienione problemy społeczne nierozwiązywane mogą nasilać się i powodować efekt wzajemnego wzmocnienia (synergii) niepożądanych zjawisk społecznych.

Ponadto warto podkreślić, że powód przyznania pomocy nie wyklucza istnienia innych problemów w danym przypadku, a rozstrzygnięcie, który jest dominujący nie zawsze jest sprawą oczywistą.

IV. REALIZACJA USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Głównym celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych, podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Według analizy pracowników socjalnych w większości rodzin, w których występuje problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych przy zapewnieniu wsparcia ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, asystenta rodziny, placówek oświatowych i kuratorów sądowych rodzina jest w stanie realizować swoje funkcje, co daje szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie naturalnej. Zawsze jednak istnieje zagrożenie, iż działania podejmowane przez instytucje okażą się niewystarczające, między innymi z uwagi na brak współpracy rodziny. Zatem w sytuacji zagrożenia dobra dziecka sąd rodzinny może zarządzić środek zapobiegawczy w formie umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej lub rodzinie zastępczej.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Babicach od 1 stycznia 2012 r. realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447). Uchwałą Nr XV/153/2019 Rady Gminy Stare Babice z dnia 19 grudnia 2019 r. przyjęto do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022. Celem programu jest wspieranie rodzin dysfunkcyjnych oraz przeżywających trudności w wypełnianiu swoich obowiązków opiekuńczych i wychowawczych w celu przywrócenia im zdolności do prawidłowego wykonywania tych funkcji.

Zgodnie z art. 191 ust. 8 ww. ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Płatności za pobyt dzieci umieszczonych w 2021 roku w pieczy zastępczej:

<i>L.p.</i>	<i>Rodzaj pieczy zastępczej</i>	<i>Ilość dzieci umieszczonych w 2021 r.</i>	<i>Opłaty za pobyt dzieci w 2021 r.</i>
1.	Rodziny zastępcze	12	53 227,86
2.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	3	42 064,69
	Razem na dzień 31.12.2021 r.	15	95 292,55

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej – w przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny ośrodka pomocy społecznej przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Po przeprowadzeniu wywiadu, pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny i jeżeli z analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny ośrodka pomocy społecznej występuje odpowiednio do dyrektora ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie.

Po otrzymaniu wniosku, dyrektor ośrodka pomocy społecznej przydziela rodzinie asystenta rodziny.

Praca asystenta rodziny z rodzinami z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych polega m. in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci, sporządzaniu planów pracy z rodziną oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;

- 13a) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Od 1 kwietnia 2020 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej Asystent rodziny został zatrudniony na pełny etat.

W 2021 roku pracował on z 8 rodzinami, w których było 22 dzieci i z tymi rodzinami realizował odpowiednio ww. zadania.

V. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

1. GMINNY ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE STARE BABICE

Zarządzeniem nr 5/19 Wójta Gminy Stare Babice z dnia 8 stycznia 2019 roku został powołany nowy skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Stare Babice, w skład którego wchodzi przedstawiciele instytucji, organizacji i jednostek organizacyjnych działających na terenie gminy Stare Babice, w tym:

- 1) Komendy Powiatowej Policji dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego z siedzibą w Starych Babicach;
- 2) Sądu Rejonowego w Pruszkowie;
- 3) Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starych Babicach;
- 4) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starych Babicach;
- 5) Straży Gminnej Gminy Stare Babice;
- 6) placówek służby ochrony zdrowia;
- 7) placówek oświatowych;
- 8) organizacji pozarządowych.

Obsługę organizacyjno-techniczną powołanego Zespołu zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Babicach.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Stare Babice realizuje w szczególności zadania wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 2) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;
- 3) Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 4) „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy Domowej”;
- 5) Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stare Babice na lata 2021-2030;
- 6) Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Zespół Interdyscyplinarny integruje i koordynuje działania przedstawicieli różnych podmiotów

oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W Gminie Stare Babice mieszkańcy mogą skorzystać z pomocy następujących instytucji i specjalistów:

- 1) **Pan Jacek Urbaniak** – specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 2) **Pani Justyna Szczepanik** – przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 3) **Pani Agnieszka Kik-Głowacz** – psycholog o specjalności psychologia kliniczna i zdrowia;
- 4) **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** z siedzibą 05-082 Stare Babice, ul. Rynek 21;
- 5) **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej** z siedzibą 05-082 Stare Babice, ul. Rynek 21;
- 6) **Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Stare Babice** z siedzibą 05-082 Stare Babice, ul. Rynek 21;
- 7) **Komenda Powiatowej Policji w Starych Babicach** – z siedzibą 05-082 Stare Babice, ul. Warszawska 272.

2. PROCEDURA „NIEBIESKA KARTA”

Celem Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest działalność profilaktyczna i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych.

Ważnym elementem pracy Zespołu jest interwencja kryzysowa skierowana zarówno do osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie jak i osób wobec, których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie oraz świadczenie pomocy psychologicznej, terapeutycznej, prawnej osobom uwikłanym w przemoc domową oraz problemy współistniejące.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

W roku 2021 odbyły się 4 posiedzenia i 26 spotkań (w związku z założonymi NK - A) Zespołu Interdyscyplinarnego. Natomiast spotkań członków grup roboczych w związku z prowadzonymi procedurami odbyło się 69.

Do udziału w spotkaniach zapraszany był asystent rodziny GOPS w Starych Babicach. Spotkania prowadziła Przewodnicząca Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego – Alicja Napurka.

Protokoły ze spotkań pisała – Anna Filipczak, która jest członkiem Zespołu.

Procedura „Niebieskie Karty”

Liczba przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego formularzy „Niebieska Karta – A” sporządzonych przez poszczególne podmioty zobowiązane do realizacji procedury wyniosła – 25, w tym:

- 1) Policja – 17
- 2) GOPS – 3
- 3) placówki oświatowe – 3
- 4) placówki służby ochrony zdrowia – 2.

Procedurą „Niebieskie Karty” zostały objęte 24 rodziny.

Liczba osób wskazywanych w formularzu „Niebieska Karta – A”, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie (ogółem) – 26, w tym:

kobiety – 18

mężczyźni – 4

dzieci – 4

Liczba osób wskazywanych w formularzu „Niebieska Karta – A”, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie (ogółem) – 25, w tym:

kobiety – 4

mężczyźni – 21

dzieci – 0

Liczba powołanych grup roboczych w 2021 roku – 24, a liczba spotkań grup roboczych – 69

Liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta” – 31, w tym:

- a) na podstawie § 18 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieska Karta” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (ustanie przemocy + zrealizowany plan pomocy rodzinie) – 18,
- b) na podstawie § 18 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieska Karta” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (brak przesłanek do wszczęcia procedury) – 13.

W 2021 roku dla członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych zorganizowano 2 szkolenia:

- 1) „Zaburzenia zachowania u dzieci i młodzieży” w dniu 28 czerwca 2021 r. obejmujące następujące bloki tematyczne:
  - a) pornografia a młodzież,
  - b) psychologia młodzieży w kontekście zaburzeń psychicznych,
  - c) zaburzenia wśród współczesnej młodzieży,
  - d) mechanizmy zaburzeń, objawy osiowe,
  - e) profilaktyka,
  - f) katalog przestępstw wspólnie ze studium przypadku,
- 2) „Działania Zespołu Interdyscyplinarnego w kontekście ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”, które odbyło się w dniu 8 listopada 2021 r.

25 listopada 2021 roku Rada Gminy Stare Babice podjęła Uchwałę Nr XXXIX/420/2021 w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Stare Babice na lata 2022-2025.

Konieczność realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie wynika wprost z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249). Program ma stanowić podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które będą podejmowane w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dokument wyznacza cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do zniwelowania problemu przemocy w rodzinie oraz zminimalizować jego skutki. W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia tego programu jest w pełni uzasadnione.

VI. CEL GŁÓWNY. CELE SZCZEGÓŁOWE. ZAŁOŻENIA PROGRAMU. ANALIZA SWOT

1. CEL GŁÓWNY GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Celem programu jest wspieranie rodzin dysfunkcyjnych oraz przeżywających trudności w wypełnianiu swoich obowiązków opiekuńczych i wychowawczych w celu przywrócenia im zdolności do prawidłowego wykonywania tych funkcji.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE

- 1) podniesienie i rozwój umiejętności wychowawczych oraz opiekuńczych rodziców, które umożliwią wychowywanie dzieci w rodzinie naturalnej;
- 2) zapewnienie dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego;

- 3) zapobieganie występowania niedostosowania społecznego u dzieci i młodzieży;
- 4) stworzenie efektywnego systemu wsparcia i pomocy dla rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji wychowawczych i opiekuńczych;
- 5) wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
- 6) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji rodziny;
- 7) podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej;
- 8) podejmowanie działań na rzecz zapobiegania sytuacjom kryzysowym w rodzinie oraz rozwiązywanie istniejących już problemów;
- 9) promowanie wartości rodziny.

3. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program wspierania rodziny nastawiony jest w głównej mierze na pomoc w sytuacji, kiedy w związku z występującymi w rodzinie problemami, dysfunkcjami i trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych dziecko pozbawione jest możliwości właściwego rozwoju w swojej naturalnej rodzinie.

Celem programu jest stworzenie takiego systemu wsparcia, który pozwoliłby na wspieranie i wspomaganie rodziny przeżywającej trudności tak, aby mogła ona powrócić do prawidłowego funkcjonowania i pełnienia roli opiekuńczej i wychowawczej, zamiast zastępować ją w pełnieniu tych funkcji.

Założeniem programu jest, więc wspieranie rodziny naturalnej już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz zapobieganie konieczności umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.

Praca z rodziną prowadzona musi być również w przypadku umieszczenia dziecka poza rodziną. Zgodnie, bowiem z ideą ustawy o wspieraniu rodziny – piecza zastępcza powinna mieć charakter okresowy, a praca z rodzinami biologicznymi powinna przynieść pozytywne efekty w postaci możliwości powrotu dzieci do rodziny biologicznej.

Założenia realizowane będą poprzez:

- 1) działania profilaktyczne zapobiegające powstawaniu sytuacji wymagających interwencji kryzysowej, poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin;
- 2) działania profilaktyczne zapobiegające uzależnieniom od substancji psychoaktywnych, udzielanie pomocy w przezwyciężaniu uzależnień;
- 3) działania profilaktyczne zapobiegające niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży, promocja rozwiązań systemowych w pracy z dziećmi i młodzieżą;
- 4) aktywizowanie dzieci i młodzieży na rzecz własnego rozwoju;
- 5) działania zmierzające do poprawy sytuacji szkolnej dzieci – zapobieganie niepowodzeniom i trudnościom;
- 6) przeciwdziałanie niedożywieniu dzieci;
- 7) udzielanie profesjonalnego wsparcia dla rodzin w sytuacjach kryzysowych;
- 8) zabezpieczanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny;
- 9) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin, pomoc w integracji z otoczeniem społecznym;
- 10) wzmacnianie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach, wspieranie rodziny w funkcjach wychowawczych, opiekuńczych i socjalnych;
- 11) koordynowanie wszystkich działań instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych mogących służyć pomocą rodzinom.

4. ANALIZA SWOT – GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Posiadanie Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stare Babice. – Wykształcona kadra pomocy społecznej. – Efektywna praca socjalna. – Zatrudniony w GOPS – Asystent rodziny. – Funkcjonowanie placówek oświatowych. – Przyznawanie świadczeń dla rodzin, dzieci, osób niepełnosprawnych w oparciu o ustawy, rozporządzenia, rządowe programy. – Działania podejmowane przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz grupy robocze na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. – Aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodzin i dzieci. – Dostosowywanie oferty spędzania wolnego czasu do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży – zajęcia pozalekcyjne oferowane w placówkach oświatowych, bogata oferta zajęć w Domu Kultury Stare Babice, Bibliotece Publicznej i w Gminnym Ośrodku Sportu i Rekreacji. – Bezpłatny dostęp do poradnictwa prawnego i psychologicznego. – Podejmowanie działań na rzecz osób starszych, m. in. działanie przy GOPS Klubu Seniora „Nadzieja”, Starobabicki Uniwersytet III Wieku, Gminna Rada Seniorów. – Podejmowanie działań na rzecz osób niepełnosprawnych i opiekunów osób niepełnosprawnych – realizacja Programów: Opieka wychnieniowa i Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej. – Gmina w 2023 roku uruchomi Centrum Opiekuńczo Mieszkalne, co zapewni bardziej kompleksową opiekę nad osobami niepełnosprawnymi. – Dystrybucja opasek bezpieczeństwa dla osób niepełnosprawnych i dla Seniorów. – Funkcjonowanie Wolontariatu przy GOPS i udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży oraz osobom, którzy takiej pomocy potrzebują. – Organizacja prac społecznie użytecznych, staży w GOPS dla osób bezrobotnych w ramach współpracy z PUP. – Organizacja życia kulturalnego i różnych zajęć dla mieszkańców gminy w Domu Kultury Stare Babice i w Klubie Mieszkańca. – Realizacja programów prozdrowotnych.	– Wyuczona bezradność i roszczeniowość osób korzystających z GOPS. – Wysokie koszty utrzymania rodzin. – Wysoki koszt średniego miesięcznego utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej oraz pobytu dzieci w pieczy zastępczej. – Ograniczanie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę. – Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych. – Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie. – Bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. – Niewystarczająca oferta wsparcia dla rodzin znajdujących się w sytuacjach trudnych lub kryzysowych. – Niedobór lokali komunalnych/socjalnych. – Powstałe zarówno w Polsce jak i na świecie konsekwencje: a) pandemii COVID-19 – zakaźnej choroby COVID-19 wywołanej przez koronawirusa SARS-CoV-2; b) ataku Rosji na Ukrainę, który dotknął całą gospodarkę światową, w tym w szczególności Europę. Wojna spowodowała wzrost napięć na rynkach finansowych, bezprecedensowy wzrost cen surowców oraz niepewności w gospodarce, co przejawia się spadkiem tempa wzrostu gospodarczego oraz rosnącą inflacją, a to powoduje m. in. ubożenie społeczeństwa.

SZANSE	ZAGROŻENIA
– Regulacje prawne coraz bardziej przyjazne rodzinie. – Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań, programów. – Edukacja rodziców. – Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników działających na rzecz rodziny. – Wdrażanie nowych metod pracy z rodziną, dziećmi i młodzieżą. – Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi pracę z rodziną. – Wypracowanie systematycznych spotkań z pracownikami instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodziny.	– Ubożenie społeczeństwa. – Zanik więzi, tradycji rodzinnych. – Starzenie się społeczeństwa. – Zjawisko „dziedziczenia biedy”. – Ubożenie społeczeństwa w związku z narastającą inflacją. – Wzrost liczby rodzin przeżywających trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. – Brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne. – Brak odpowiedzialności (zwłaszcza wśród młodych ludzi) za podejmowane decyzje. – Problematyka wykluczenia społecznego i ubóstwa. – Uzależnienia – Bezrobocie – Bezdomność.

VII. DZIAŁANIA I HARMONOGRAM PRAC

Lp.	DZIAŁANIA	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI (2023-2025)
1	Diagnozowanie problemów rodziny i dziecka na terenie gminy.	GOPS, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, kuratorzy zawodowi i społeczni, GKRPA	na bieżąco, zgodnie z potrzebami
2	Praca socjalna m. in. z rodzinami, u których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze.	Pracownicy socjalni tut. GOPS w relacji z: placówkami oświatowymi (głównie: psycholog, pedagog szkolny), Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, innymi podmiotami w zależności od potrzeb	na bieżąco, zgodnie z potrzebami

3	Praca z rodziną również w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną naturalną w celu podjęcia działań prowadzących do powrotu dziecka do rodziny biologicznej.	GOPS, Policja, PCPR, kuratorzy zawodowi i społeczni, placówki zdrowotne, placówki oświatowe	na bieżąco, zgodnie z potrzebami
4	Opracowanie planu pomocy dostosowanego do indywidualnych problemów i potrzeb rodziny, istnieje możliwość zawarcia z rodziną kontraktu socjalnego. Kontrakt socjalny zawierany jest także z osobą bezdomną.	GOPS, noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych, schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, ogrzewalnie	- zgodnie z potrzebami, - w przypadku osób bezdomnych umieszczanie w placówkach typu: noclegownie, schroniska, ogrzewalnie – zazwyczaj w okresie zimowym
5	Pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej (również dożywianie dzieci i pomoc finansowa dla rodzin na zakup żywności).	MUW, GOPS, RWOJ	na bieżąco, zgodnie z potrzebami
6	Pomoc finansowa dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji: zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe, zasiłki okresowe, zasiłki stałe, świadczenia rodzinne wraz z dodatkami, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, dodatek osłonowy, dodatek węglowy, dodatek dla gospodarstw domowych, dodatek elektryczny.	MUW, GOPS, RWOJ	zgodnie z odpowiednimi ustawami
7	Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Stare Babice.	MUW GOPS, RWOJ,	zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
8	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom samotnie wychowującym dzieci.	GOPS, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna, psycholog, PCPR, GKRPA	na bieżąco, zgodnie z potrzebami
9	Pomoc rodzinom wielodzietnym – pomoc finansowa oraz wydawanie Karty Dużej Rodziny.	MUW, GOPS, placówki honorujące Kartę Dużej Rodziny	na bieżąco, zgodnie z potrzebami

10	Współpraca z podmiotami podejmującymi różnorodne działania na rzecz rodzin z dziećmi.	GOPS, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, placówki zdrowotne, GKRPA, Psycholog, organizacje pozarządowe	na bieżąco, zgodnie z potrzebami
11	Organizowanie grup wsparcia lub grup samopomocowych dla rodzin przeżywających trudności życiowe oraz osób współuzależnionych.	GKRPA, GOPS, Policja, placówki oświatowe, kuratorzy zawodowi i społeczni, psycholog	na bieżąco, zgodnie z potrzebami
12	Działania na rzecz rodzin i dzieci dotkniętych przemocą realizowane w ramach „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy Domowej”.	GKRPA, GOPS, Policja, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, psycholog, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, placówki oświatowe, kuratorzy zawodowi i społeczni, inne podmioty w zależności od potrzeb	na bieżąco, zgodnie z potrzebami
13	Udzielanie pomocy i wsparcia rodzinom z problemem uzależnienia.	GKRPA, GOPS, Poradnie Odwykowe, Ośrodek Interwencji Kryzysowej	na bieżąco, zgodnie z potrzebami
14	Współpraca z organizatorami – liderami akcji Szlachetna Paczka, Ochotniczą Strażą Pożarną i innymi osobami, firmami, sklepami na rzecz niesienia pomocy uboższym mieszkańcom gminy Stare Babice.	GOPS, Straż Gminna, OSP, Liderzy Szlachetnej Paczki, placówki oświatowe, sponsorzy,	w okresie wrzesień – grudzień w latach 2023 – 2025, w razie potrzeby współpraca może być też w innym okresie
15	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, działającymi na rzecz społeczności lokalnej.	GOPS, organizacje pozarządowe	na bieżąco, zgodnie z potrzebami

16	Udzielanie pomocy i wsparcia rodzinom z dziećmi i osobami dorosłymi niepełnosprawnymi poprzez realizację: 1) usług opiekuńczych; 2) specjalistycznych usług opiekuńczych; 3) Programu pn. „Opieka Wytchnieniowa”; 4) Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”; 5) „Programu Usług Teleopiekuńczych dla Mieszkańców Gminy Stare Babice”, którego celem było zapewnienie bezpłatnych opasek bezpieczeństwa dla osób niepełnosprawnych; 6) uruchomienie w 2023 roku przez Gminę Stare Babice Centrum Opiekuńczo Mieszkalnego, co zapewni bardziej kompleksową opiekę dla osób niepełnosprawnych	MUW, PFRON, Gmina Stare Babice, GOPS, PCPR, Ośrodek Rehabilitacyjno-Terapeutyczny, Stowarzyszenie „Nasz Dom – godne życie” ŚDS w Łubcu, ŚDS w Bramkach, domy pomocy społecznej	- zgodnie z potrzebami, - zgodnie z wyznaczonym w danym Programie – terminem realizacji
17	Praca asystenta rodziny z rodzinami z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych polegająca m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci, sporządzaniu planów pracy z rodziną oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie.	GOPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, placówki oświatowe, psycholog, PCPR, kuratorzy zawodowi i społeczni	na bieżąco, zgodnie z potrzebami
18	Motywowanie rodziców do korzystania z poradnictwa specjalistycznego, do udziału w warsztatach dla rodziców doskonalących swoje umiejętności wychowawcze.	GOPS, Gminny Zespół Interd. ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, PCPR, psycholog, placówki oświatowe	na bieżąco, zgodnie z potrzebami

19	Zapewnienie rodzinom dostępu do pomocy pedagogicznej, psychologicznej, prawnej i medycznej.	GOPS, placówki oświatowe, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, psycholog, bezpłatne poradnictwo prawne, NZOZ działające w Gminie Stare Babice lub inne placówki zdrowotne	na bieżąco, zgodnie z potrzebami
20	Kierowanie rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi na terapie rodzinne, mediacje.	GOPS, Gminny Zespół Interd. ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Psycholog, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, PCPR, Sąd	na bieżąco, zgodnie z potrzebami
21	Szkolenia dla pracowników socjalnych, asystentów rodziny i wolontariuszy pracujących z rodziną.	MCPS, MUW, MRiPS, Centrum Wolontariatu, inne placówki	zgodnie z potrzebami
22	Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego.	Gmina Stare Babice, GOPS, placówki oświatowe	zgodnie z potrzebami
23	Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży.	Gmina Stare Babice, placówki oświatowe, GKRPA, GOPS, PCPR, instytucje organizujące wypoczynek dla dzieci i młodzieży	lipiec – sierpień 2023-2025 styczeń – luty 2023-2025
24	Działania Wolontariuszy polegające na pomocy m. in.: 1) rodzinom wielodzietnym; 2) osobom starszym, samotnym; 3) osobom niepełnosprawnym; 4) pomocy dzieciom i młodzieży w nauce (najczęściej w formie bezpłatnych korepetycji z różnych przedmiotów).	GOPS (Wolontariat działający przy GOPS) i Wolontariat w placówkach oświatowych	zgodnie z potrzebami

25	Organizacja czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, dorosłych, Seniorów (w tym sport i rekreacja)	Placówki oświatowe, GOSiR, UKS, Dom Kultury, Biblioteka Publiczna, GOPS – Klub Seniora „Nadzieja”, Starobabicki Uniwersytet III Wieku, Gminna Rada Seniorów, Młodzieżowa Rada Gminy Stare Babice, inne placówki, organizacje	zgodnie z potrzebami
26	Planowanie i organizowanie działań na rzecz osób starszych m. in.: 1) organizowanie spotkań i wykładów z różnych dziedzin nauki; 2) wycieczki, wyjazdy do kina, teatru, muzeum lub na koncerty; 3) uczestnictwo w wydarzeniach lokalnych, powiatowych i innych; 4) wydawanie Karty Seniora w ramach Programu „Starobabicka Karta Seniora”; 5) wydawanie bezpłatnych opasek bezpieczeństwa dla osób powyżej 65 roku życia w ramach realizacji Modułu II Programu „Korpus Wsparcia Seniorów”; 6) realizacja „Programu bezpłatnych szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców gm. Stare Babice powyżej 65 roku życia”.	Klub Seniora „Nadzieja” działający przy GOPS, Starobabicki Uniwersytet III Wieku, Gminna Rada Seniorów, Zespół Sami Swoi, Biblioteka Publiczna, Dom Kultury Stare Babice, MUW, Stowarzyszenie Manko, inne placówki, osoby fizyczne prowadzące wykłady	zgodnie z potrzebami
27	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w ramach aktywizacji bezrobotnych w celu poszukiwania pracy (prace społecznie użyteczne, staże, Targi Pracy, szkolenia dla bezrobotnych).	GOPS, PUP, Gmina Stare Babice, Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne „Eko-Babice”	zgodnie z potrzebami

28	Realizowanie programów prozdrowotnych dla mieszkańców Gminy Stare Babice: 1) „Programu opieki nad kobietą w ciąży i jej rodziną w Gminie Stare Babice”; 2) „Programu bezpłatnych szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców gm. Stare Babice powyżej 65 roku życia”; 3) Ogólnopolski Program Profilaktyczny Badań Ultrasonograficznych pod nazwą „NIE Nowotworom u dzieci”.	Gmina Stare Babice, GOPS, placówki medyczne, Fundacja Nasze Szczęścia, inne podmioty	zgodnie z wyznaczonym w danym programie – terminem realizacji

VIII. REALIZATORZY GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z:

- 1) Radą Gminy i Urzędem Gminy;
- 2) Sołtysami;
- 3) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 4) Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 5) Strażą Gminną;
- 6) Komendą Powiatową Policji;
- 7) Ochotniczą Strażą Pożarną;
- 8) Placówkami oświatowymi i kulturalnymi;
- 9) Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną;
- 10) Ośrodkiem Rehabilitacyjno – Terapeutycznym dla Dzieci Niepełnosprawnych w Bliznem Jasińskiego;
- 11) Placówkami opieki zdrowotnej;
- 12) Mazowieckim Urzędem Wojewódzkim;
- 13) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie;
- 14) Powiatowym Urzędem Pracy;
- 15) Środowiskowym Domem Samopomocy w Łubcu i w Bramkach;
- 16) Kuratorami zawodowymi i społecznymi;
- 17) Organizacjami pozarządowymi;
- 18) Gminnym Przedsiębiorstwem Komunalnym „Eko-Babice”
- 19) Organizacjami pozarządowymi (m. in. Fundacją Na Przekór, Fundacją Nasze Szczęścia, Starobabickim Uniwersytetem III Wieku; Stowarzyszeniem Kulturalnym „Kotwica”, Stowarzyszeniem „Nasz Dom – godne życie”);
- 20) Gminną Radą Seniorów;
- 21) Gminnym Ośrodkiem Sportu i Rekreacji;
- 22) Domem Kultury Stare Babice;
- 23) Lokalnymi mediami;
- 24) Innymi placówkami.

IX. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

- 1) środki własne gminy zaplanowane na dany rok w budżecie GOPS na realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny;
- 2) dotacje z budżetu państwa;
- 3) środki pozabudżetowe;
- 4) programy grantowe;
- 5) środki unijne;
- 6) fundusze zagraniczne.

X. EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących.

Dane zawarte w monitoringu umożliwią dokonywanie bieżących zmian, jeśli zajdzie taka potrzeba oraz dostarczą informacji na potrzeby planowania programu w kolejnych latach.

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej będzie co roku przekazywał Radzie Gminy wraz ze sprawozdaniem z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starych Babicach.

Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.